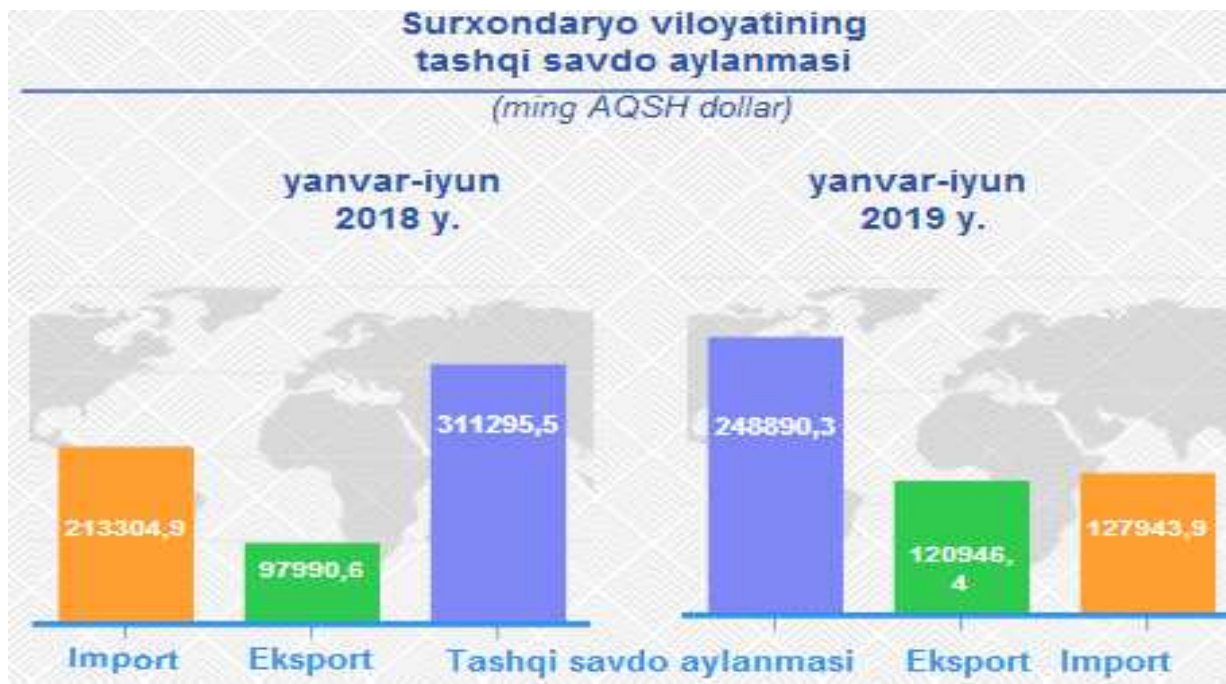

**SURXONDARYO VILOYATINING
TASHQI SAVDO AYLANMASI***(2019-yilyanvar-iyun)*

2019-yil yanvar-iyun oylari yakunlariga ko`ra, Surxondaryo viloyatining 59 ta mamlakatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 248890,3 ming. AQSH dollarini tashkil etib, Shu jumladan, eksport hajmi 120946,4 ming AQSH dollarini tashkil etib, o`tgan yilning shu davriga nisbatan 22955,8 ming AQSH dollariga ko`paydi. (o`shish sur`ati 23,4 %) va import hajmi 127943,9 ming AQSH dollariga yetdi. O`tgan yilning shu davriga nisbatan 85361,0 ming AQSH dollariga kamaydi. (o`shish sur`ati 40,0 %ga kamaydi.). Tashqi savdo saldosi minus -6997,5 ming. AQSH dollarini tashkil qildi.

So`ngi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishni, eksportni qo`llab-quvvatlash, import o`rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida eksport tarkibida sezilarli o`zgarishga erishildi.

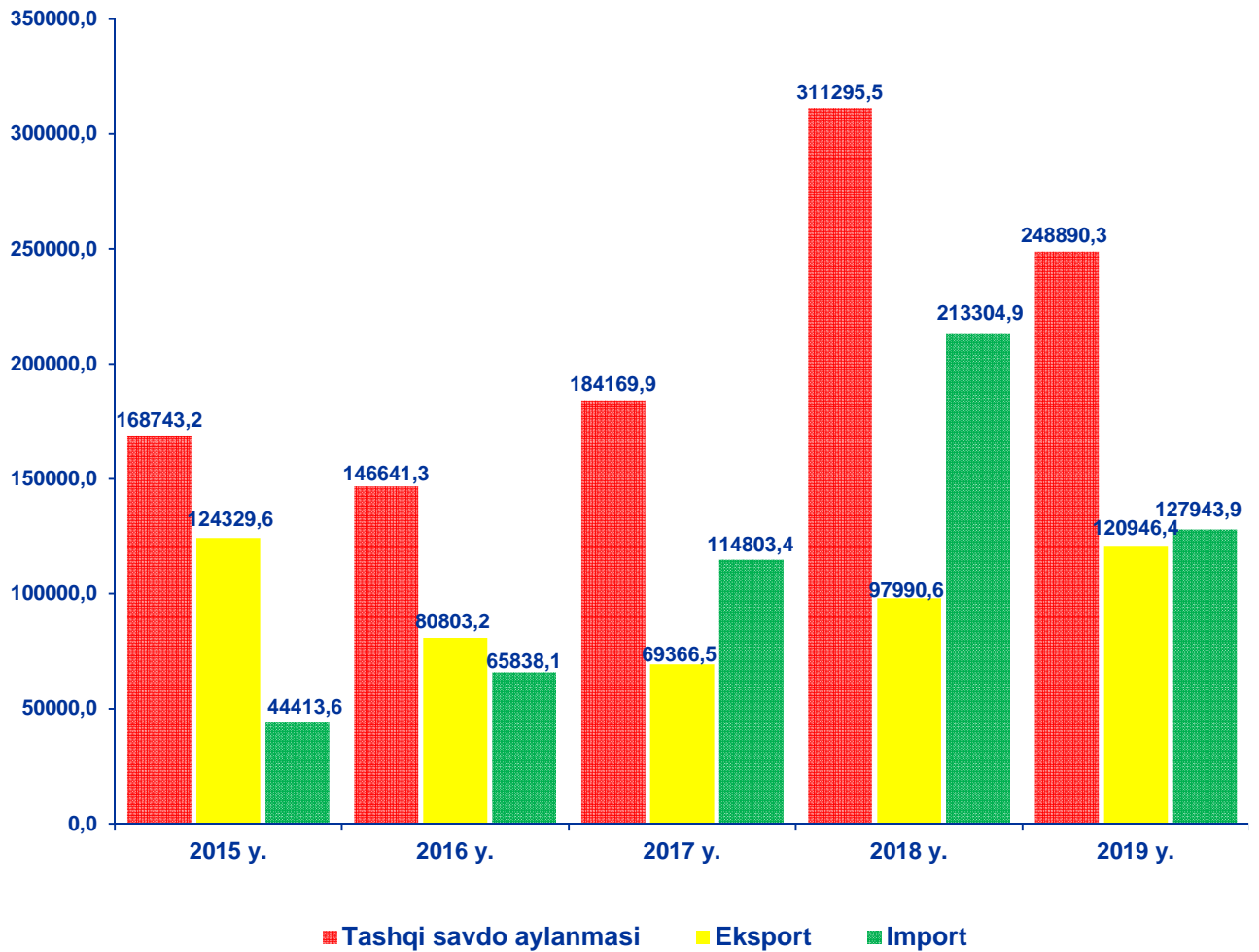
**Surxondaryo viloyatitashqi savdo aylanmasida
yuqoriulushga ega bo'lgan 20 davlat**
(2019 yil yanvar-iyun)
(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
				ulushi, %	o'zgarish sur'ati, %
Xitoy	73354,3	27854,9	45499,4	29,5	2,4 m
Pokiston	34624,7	31099,8	3524,9	13,9	140,1
Afg'oniston	26521,5	26432,7	88,9	10,7	95,6
Qozog'iston	25497,5	14235,0	11262,6	10,2	44,8
Rossiya	23615,5	11990,7	11624,7	9,5	75,5
Koreya Respublikasi	11943,6	192,9	11750,7	4,8	65,4
Turkiya	10286,9	1224,1	9062,8	4,1	45,6
Tojikiston	9652,1	3094,1	6558,0	3,9	95,9
Turkmaniston	4848,7	108,4	4740,3	1,9	5,4 m
Eron	4646,9	837,6	3809,3	1,9	2,3 m
Belarus	4388,6	429,7	3958,9	1,8	9,5 m
Ukraina	3494,9	556,8	2938,1	1,4	32,8
Litva	3046,5	181,5	2864,9	1,2	104,8
Latviya	1590,7	61,9	1528,8	0,6	8,9
Hindiston	1510,5	0,0	1510,5	0,6	12,2
Ispaniya	1458,6	0,0	1458,6	0,6	156,8
Vetnam	1250,9	579,0	671,9	0,5	25,3
Germaniya	1216,4	141,5	1074,9	0,5	9,6
Shvetsariya	596,6	5,7	590,8	0,2	7,3
Gruziya	554,4	118,8	435,6	0,2	2,6 m

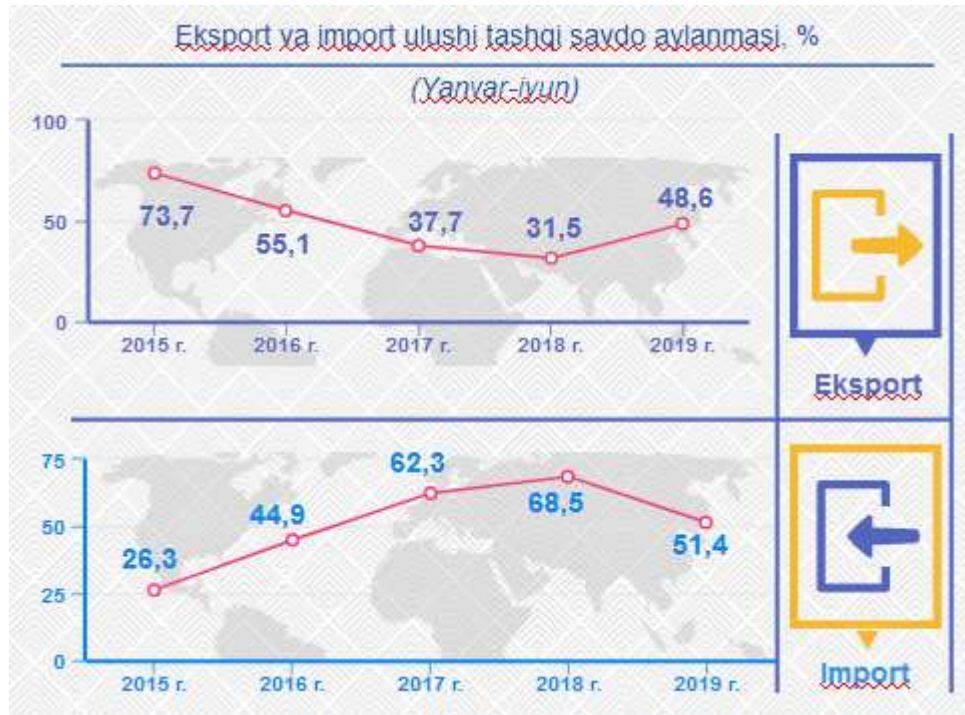
2019-yilning yanvar-iyun oyi yakuni bo'yicha tovarlar eksporti bilan shug'ullanuvchi korxonalar o'tgan yilning mos davriga nisbatan 46 taga ko'payib, 158 taga yetdi.

Tashqi savdo aylanmasi dinamikasi hajmi

(yanvar-iyun, ming.AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi dinamikasi ma`lumotlar ko`rsatkichlarining o`ngan yillarga nisbatan o`sganligini ko`rsatmoqda. Jumladan 2019-yil yanvar-may oyida tashqi savdo aylanmasi 248890,3 ming. AQSH dollarini tashkil qilib, o`ngan yilning mos davriga nisbatan 62405,2 ming. AQSH dollariga kamaygan.

Viloyatimizda tashqi savdoni qo`llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo`yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2019-yil yanvar-iyun oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 28,8 % ni (71673,2 ming. AQSH dollari), tashkil etib, hamda tashqi savdo aylanmasi o`ngan yilning shu davriga nisbatan 64,1 % tashkil etdi.

MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega bo`lgan davlatlar, Qozog`iston, Rossiya, Tojikiston, Turkmaniston, Belarus va Ukraina hisoblanadi.

**Surxondaryo viloyatining ayrim hamkor davlatlar
bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi**

(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar-iyun	2018-yil yanvar-iyun	2019-yil yanvar-iyun
Xitoy	46342,1	30201,5	73354,3
eksport	4664,8	3568,6	27854,9
import	41677,2	26632,9	45499,4
saldo	-37012,4	-23064,4	-17644,5
Pokiston	1526,9	24718,8	34624,7
eksport	277,0	5273,0	31099,8
import	1250,0	19445,8	3524,9
saldo	-973,0	-14172,9	27574,9
Afg`oniston	22446,4	27753,3	26521,5
eksport	22442,6	27751,5	26432,7
import	3,8	1,9	88,9
saldo	22438,8	27749,6	26343,8
Qozog`iston	22235,2	56966,5	25497,5
eksport	17457,4	31433,1	14235,0
import	4777,8	25533,4	11262,6
saldo	12679,6	5899,7	2972,4
Rossiya	25820,2	31265,4	23615,5
eksport	12119,1	14140,4	11990,7
import	13701,1	17125,1	11624,7
saldo	-1582,0	-2984,7	366,0
Koreya Respublikasi	3554,7	18256,0	11943,6
eksport	167,6	1143,4	192,9
import	3387,1	17112,6	11750,7

(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar-iyun	2018-yil yanvar-iyun	2019-yil yanvar-iyun
saldo	-3219,6	-15969,2	-11557,8
Turkiya	6257,0	22544,6	10286,9
eksport	1080,6	4725,6	1224,1
import	5176,4	17819,0	9062,8
saldo	-4095,8	-13093,5	-7838,6
Tojikiston	377,4	10064,8	8126,2
eksport	193,0	300,4	2756,3
import	184,4	9764,4	5369,9
saldo	8,7	-9463,9	-2613,6
Turkmaniston	2020,1	895,0	4848,7
eksport	1643,6	116,4	108,4
import	376,5	778,6	4740,3
saldo	1267,1	-662,2	-4631,9
Belarus	2831,5	1995,2	4646,9
eksport	851,3	718,1	837,6
import	1980,3	1277,1	3809,3
saldo	-1129,0	-559,1	-2971,8
Eron	1142,3	462,9	4388,6
eksport	5,4	1,1	429,7
import	1136,9	461,7	3958,9
saldo	-1131,5	-460,6	-3529,3
Ukraina	2887,7	10670,7	3494,9
eksport	97,0	679,6	556,8
import	2790,6	9991,1	2938,1
saldo	-2693,6	-9311,5	-2381,2
Litva	23669,3	2907,0	3046,5

(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar-iyun	2018-yil yanvar-iyun	2019-yil yanvar-iyun
eksport	0,0	0,0	181,5
import	23669,3	2907,0	2864,9
saldo	-23669,3	-2907,0	-2683,4
Latviya	53,3	17904,5	1590,7
eksport	1,4	0,0	61,9
import	51,9	17904,5	1528,8
saldo	-50,4	-17904,5	-1466,9
Hindiston	2178,8	12336,7	1510,5
eksport	1778,6	685,6	0,0
import	400,2	11651,2	1510,5
saldo	1378,4	-10965,6	-1510,5
Ispaniya	132,5	930,0	1458,6
eksport	0,0	0,0	0,0
import	132,5	930,0	1458,6
saldo	-132,5	-930,0	-1458,6
Vetnam	165,8	4940,2	1250,9
eksport	76,6	4856,1	579,0
import	89,2	84,2	671,9
saldo	-12,6	4771,9	-92,9
Germaniya	3620,0	12670,1	1216,4
eksport	0,1	469,6	141,5
import	3619,9	12200,5	1074,9
saldo	-3619,7	-11730,9	-933,4
Shvetsariya	11,4	8147,7	596,6
eksport	0,0	0,0	5,7
import	11,4	8147,7	590,8

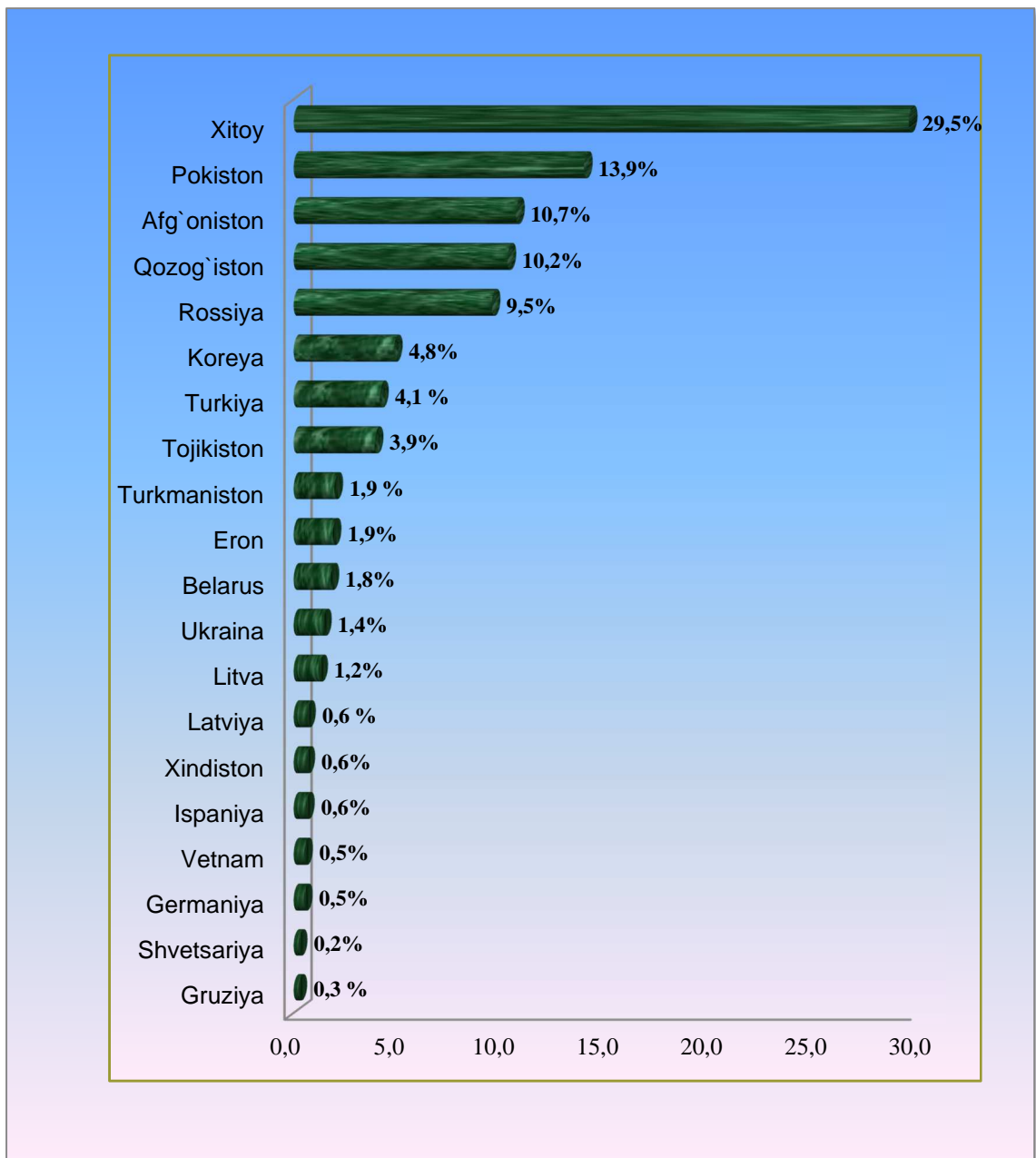
(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar-iyun	2018-yil yanvar-iyun	2019-yil yanvar-iyun
saldo	-11,4	-8147,7	-585,1
Gruziya	59,3	215,2	554,4
eksport	0,0	27,0	118,8
import	59,3	188,2	435,6
saldo	-59,3	-161,2	-316,8

Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2019 -yilning yanvar-may oyida 70,9% ni (176413,7 ming. AQSH dollari) tashkil etib, tashqi savdo aylanmasining o`rish surati o`tgan yilning shu davriga nisbatan 83,5%.nitashkil etdi.

Boshqa xorijiy davlatlar viloyatning tashqi savdo aylanmasidagi yuqori ulushga ega bo`lgan davlatlar, Xitoy, Pokiston, Afg`oniston, Koreya Respublikasi, Turkiya, Eron, Litva, Latviya, Ispaniya, Vetnam, Hindiston, Germaniya, Shvetsariya, Gruziyalar hisoblanadi.

2019-yil yanvar-iyun oylarida Surxondaryo viloyati savdo aylanmasida ko'proq ulushga ega bo'lgan davlatlar.

EKSPORT

2019-yil yanvar-iyun oyida eksport hajmi 120946,4 ming.AQSH dollarga etdi. (o`tgan yilning shudavriga nisbatan o`shish sur`ati 39,2 %) teng bo`ldi. Eksport tarkibida tovarlar 98,8% ulushga ega bo`lib,bular asosan oziq-ovqat mahsulotlari (67,6%), to`qimachilik va to`qimachilik buyumlari (30,2 %) guruhlariga hissasiga tog`ri kelmoqda.

Eksport tarkibi (2019 y yanvar-iyun)

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Jami	120946,4	123,4	100,0	30490,4	64,2	100,0	90456,0	179,1	100,0
Paxta-tolasi	214,2	31,1	0,2	214,2	-	0,7	-	-	-
Oziq-ovqat mahsulotlari	81799,3	97,1	67,6	25009,0	57,4	82,0	56790,3	139,7	62,8
Kimyoviy mahsulotlar	17,3	62,5	-	17,3	174,7	0,1	-	-	-
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	63,8	3,0	0,1	63,8	2,1 m	0,2	-	-	-
Mashina va asbob uskunalar	152,5		0,1	4,3	-	-	148,2	-	0,2
Xizmatlar	1501,1	89,2	1,2	581,2	49,6	1,9	919,9	179,9	1,0
Boshqalar	37198,2	4,0 m	30,8	4600,6	172,1	15,1	32597,6	5,0 m	36,0

Eksport tarkibi dinamikasi

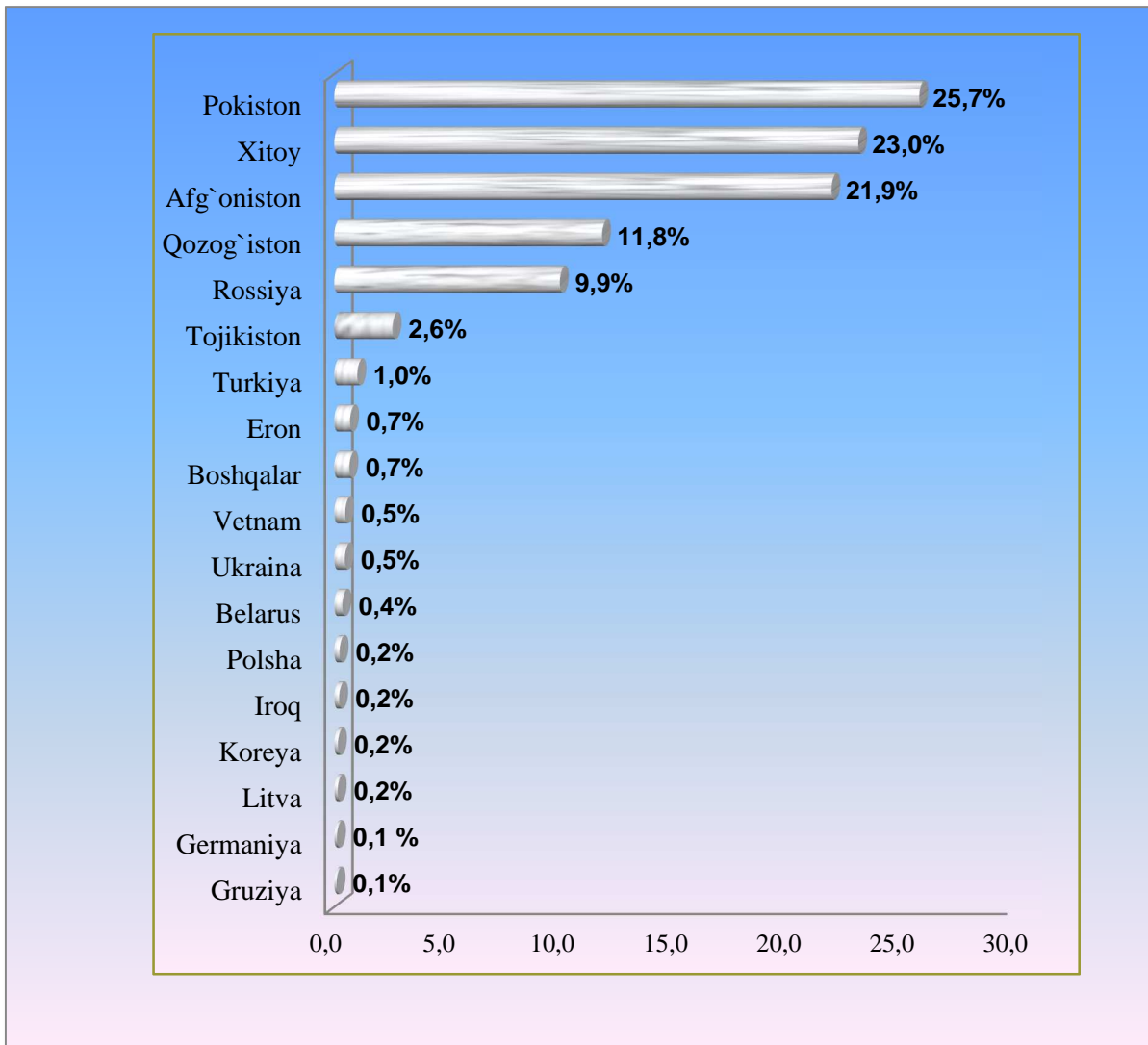
(ming. AQSH.dollari)

Tarkibi	2015-yil yanvar-iyun	2016-yil yanvar-iyun	2017-yil yanvar-iyun	2018-yil yanvar-iyun	2019-yil yanvar-may
Jami	124329,6	80803,2	69366,5	97990,6	120946,4
Paxta tolasi	43082,1	14362,1	1874,8	688,8	214,2
Oziq-ovqat mahsulotlari	41468,5	45072,0	56716,8	84243,1	81799,3
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	-	-	-	27,7	17,3
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	-	147,7	2457,0	2098,8	63,8
Rangli va qora metallar	-	-	-	2,5	-
Mashina va asbob-uskunalar hamda ularning qismlari	17,5	9,7	0,0	0,0	152,5
Xizmatlar	32255,7	15869,5	1114,2	1682,8	1501,1
Boshqalar	7505,8	5342,2	7203,7	9246,9	37198,2

Tovar va xizmatlar eksporti dinamikasi tahliliga ko`ra, 2019-yilning yanvar-iyun oyi mobaynida eksport qilingan tovarlar hajmi o`tgan yilning shu davriga nisbatan 23137,5 ming. AQSH dollariga ko`p eksport qilindi va 119445,3 ming. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar eksporti esa 1501,1 ming. AQSH dollarini tashkil qildi.

Tashqi savdo aylanmasida tovar va xizmatlar eksporti bo`yicha asosiy hamkor davlatlarlar, Pokiston (25,7%), Xitoy (23,0 % umumiy eksport hajmiga nisbatan), Afg`oniston (21,9%), Qozog`iston (11,8%), Rossiya (9,9 %) va Tojikiston (2,6%) hisoblanadi.

Jami eksport hajmida eng katta ulushga ega bo'lgan mamlakatlar (2019 yil yanvar-iyun, % da)

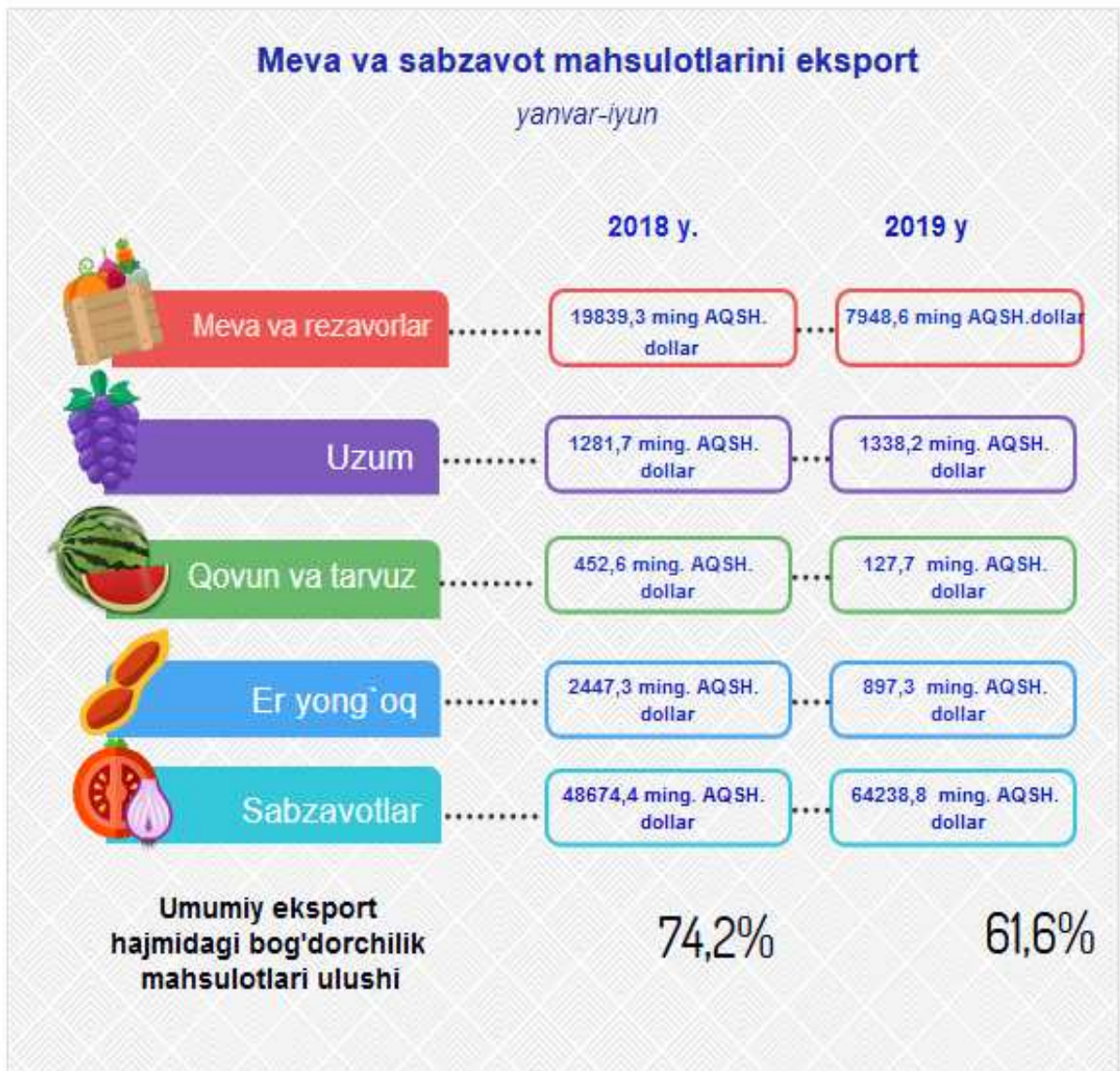

2019 yil yanvar-iyun oylarida xizmatlar eksporti hajmi 1501,1 ming. AQSH dollarini tashkil etdi, yoki umumiy hajmga nisbatan ulushi 1,2 % ga, va o`ngan yilning shu davriga nisbatan 10,8 % gakamaydi. Xizmatlar eksportining 36,9%. ni moliyaviy xizmatlar 37,4% ni. Hamda shu bilan birga Turizm 20,4 ni tashkil qildi.

Meva va sabzavotlar

2019 yil yanvar-iyun oylarida meva va sabzavot mahsulotlari eksporti 74550,6 ming AQSh dollarni yoki, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 2,6 foizga oshdi. Meva va sabzavot mahsulotlari jami eksportga nisbatan ulushi 61,6 foizni tashkil qildi. Jami meva va sabzavot mahsulotlari eksportida meva va rezavorlar 10,6 foizga (o'tgan yili shu davriga nisbatan 40,1 foizga kamaydi), sabzavotlar – 86,2 foizga (o'tgan yili shu davriga nisbatan 32,0 foizga oshdi), uzum – 1,8 foizga (4,4 foizga) oshdi. Er yong'oq - 1,2 foizni tashkil etib (o'tgan yili shu davriga nisbatan 36,7 foizga) kamaydi.

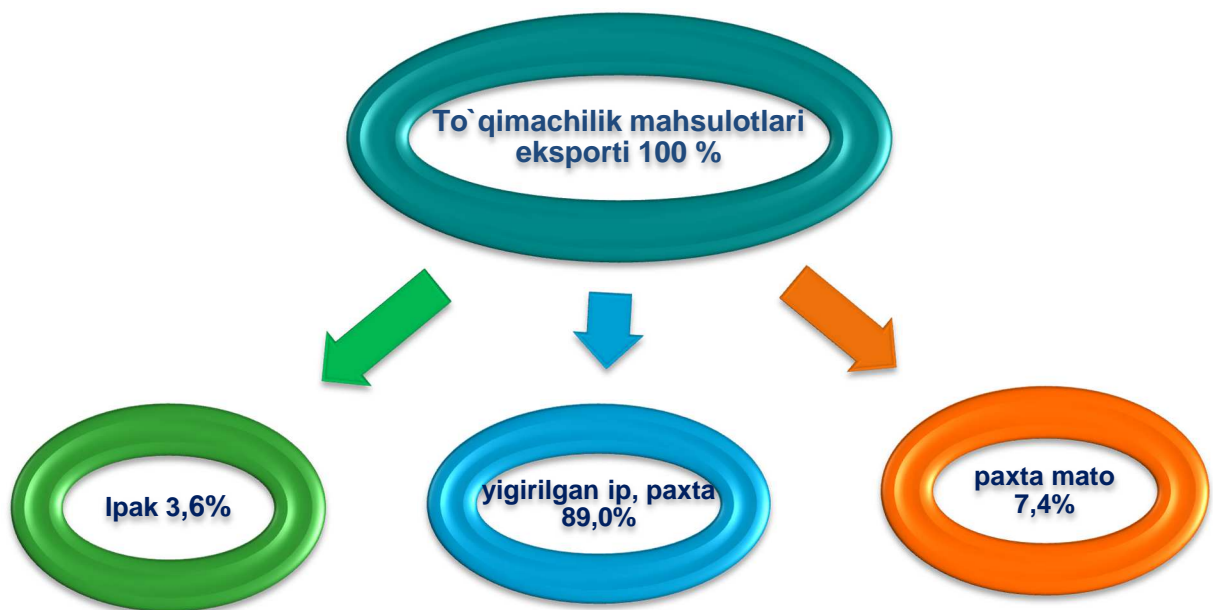
Meva va sabzavot eksportida asosiy hamkorlar Pokiston (umumiy miqdori 36,2 foizni), Afg'oniston (27,9 foizni), Qozog'iston (19,0 foizni), Rossiya (9,0 foizni) Tojikiston (2,1 foizni) Xitoy (2,1 foizni) va Ukraina bilan (0,7 foizni) tashkil qildi.

To'qimachilik mahsulotlarini eksporti

2019-yil yanvar-iyun oylarida to'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmi 32506,9 ming AQSh dollarini tashkil qilib, 27593,1 AQSh dollariga ko'paydi ulushi esa 30,2%. foizni tashkil qildi, yoki o'tgan yil shu davrda nisbatan 4,1 marta oshdi.

	Ming AQSh dollar.	Ulushi, %	O'sish sur'atlari, %
To'qimachilik	36518,6	100,0	4,1 p
shu jumladan:			
yigirilgan ip, paxta	32506,9	89,0	4,3p
paxta mato	2710,1	7,4	7,0p
ipak	1301,6	3,6	14,3

IMPORT

Joriy yilning yanvar-iyun oyida import hajmi 127943,9 ming. AQSH dollariga (o`shish sur`ati 60,0 %) kamaydi. Import tarkibida eng katta ulush mashina va asbob uskunalar hamda ularning qismlari (50,8 %), oziq-ovqat mahsulotlari (12,0 %), shuningdek, kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (3,7 %) guruhlariga hisobiga to`g`ri keldi.

Tovar va xizmatlar importi tarkibi

(2019 yil yanvar-iyun)

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Jami	127943,9	60,0	100,0	41182,8	64,0	100,0	86761,1	58,2	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari	15331,5	24,9	12,0	10122,6	29,8	29,4	5208,9	23,0	6,0
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	4686,7	26,3	3,7	1140,0	32,0	2,8	3546,7	24,9	4,1
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	793,4	123,5	0,6	784,0	8,1 m	1,9	1,7	-	-
Qora va rangli metallar	7542,6	178,1	5,9	5887,9	172,3	14,3	1654,7	2,0 p	1,9
Mashina va asbob-uskunalar	64987,7	58,4	50,8	6702,3	114,7	16,3	58285,4	55,3	67,2
Xizmatlar	34,9	28,0	-	3,3	-	-	31,6	25,3	-
Boshqalar	34567,1	194,9	27,0	16542,7	131,7	40,1	18024,4	3,5m	20,8

Import tarkibi dinamikasi

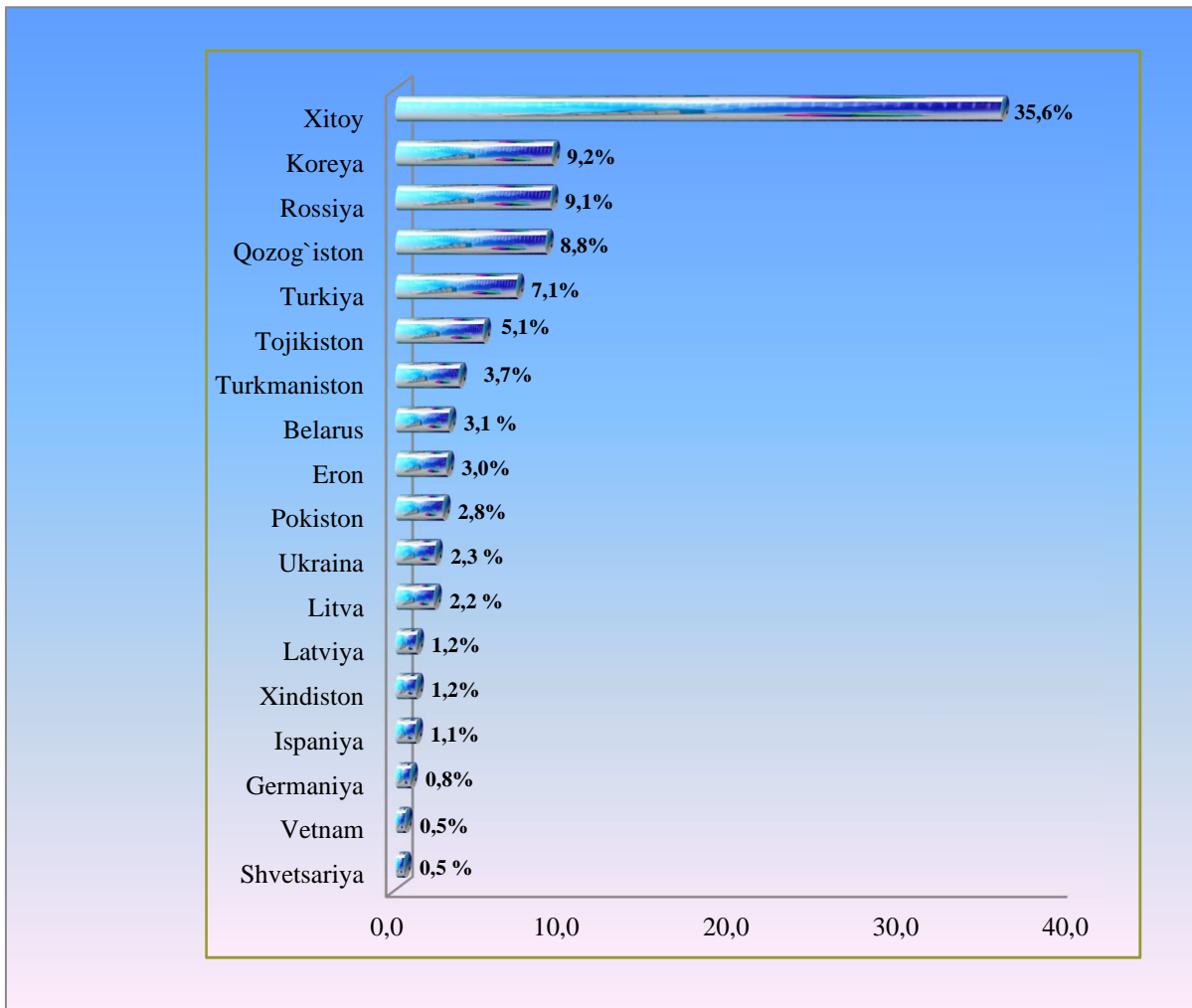
(ming.AQSH dollari)

Tarkib	2015-yil yanvar-iyun	2016-yil yanvar-iyun	2017-yil yanvar-iyun	2018-yil yanvar-iyun	2019-yil yanvar-iyun
Jami	44413,6	65838,1	114803,4	213304,9	127943,9
Oziq-ovqat mahsulotlari	12632,6	3191,9	8481,0	61538,4	15331,5
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	1194,3	6207,4	11791,2	17800,3	4686,7
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	0,0	739,5	608,2	642,3	793,4
Qora va rangli metallar	3683,0	24288,5	17499,3	4234,5	7542,6
Mashina va asbob-uskunalar	17261,5	27751,1	67291,2	111225,9	64987,7
Xizmatlar	8306,1	0,0	0,0	124,7	34,9
Boshqalar	1336,1	3659,7	9132,5	17738,8	34567,1

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2019-yilning yanvar-iyun oylari mobaynida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 85361,0 ming. AQSH dollariga kam import qilindi, va 127909,0 ming. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 34,9 ming. AQSH dollarga yetgan.

Asosiy hamkorlar uchun import tovarlar va xizmatlar bilan tashqi savdo aylanmasi yanvar-may oylarida Xitoy (35,6 foiz, jami importdan), Koreya Respublikasi (9,2 foiz), Rossiya (9,1 foiz), Qozog'iston (8,8 foizni), Turkiya (7,1%), Tojikiston (5,1%), Belorus (3,6%), Turkmaniston(3,7%), Pokiston (3,2 foiz) va Ukraina (3,1 foiz) ni tashkil etdi.

Viloyatimizning jami import hajmida eng katta ulushga ega bo'lgan mamlakatlar, foizda (2019 yil yanvar-iyun)

Viloyatimizda tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va horijiy mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida viloyatimizning eksport salohiyati oshib bormoqda.

Shuningdek, hukumatimiz tomonidan bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o`rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.

Surxondaryo viloyat statistikaboshqarmasi
Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo`limi
Тел.: 71-230-85-82 76-223-06-97